

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marțea, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

la „Tel. Rom.” într-una cu suplimentul „Folia Pedagogică”
Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidieceșane Sibiu, strada Măcelarilor 45.

Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegraful Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr.
pentru fie-care publicare.

Fondul nostru de pensuni.

I.

Veac de veac asuprită a fost biserica noastră, și mântuirea ei o datorim numai proriei dumnezeiești, care ne-a conservat aici ca români și ortodoksi, spre a împlini sublima misiune culturală, care ne este încă rezervată.

Abia de ani 30 dispunem noi de sörtea noastră între cadrele instituțiunilor liberale de ađi.

Ingrijirile noastre au fost îndreptate spre trebuințele generale ale bisericeii, având a urma numai la locul al doilea cele speciale ale singuraticilor membri din sinul ei.

Acęsta o va observa fie-care om, care cu privire critică va judeca desvoltarea lucrurilor în biserica noastră.

Tendența, scopul principal a fost, să creăm instituțiuni pentru binele general al bisericeii, și decă în executarea acestor nobile tendențe ici coala au avut un rol öre-care și momente personale, — și cumcă au avut noi nu o contestăm, — vina nu este a instituțiunilor, ci a ömenilor, cari nu toți s'au putut ridica la înălțimea, din care biserica a contemplat lucrurile.

Asemene generale momente s'au considerat la luarea basei celei largi cu sufragiu universal în biserica noastră, asemene momente generale în special la organizarea comunelor, la cea a protopresbiteratelor, și cumcă nobilele tendențe au fost împedecate în unele locuri de considerațiunile personale, dovadă este faptul, că încă și ađi, dupa ani 35, se mai fac reclame pentru o arondare mai dręptă, pentru o arondare mai potrivită trebuințelor generale bisericeii.

În conceptul trebuințelor generale bisericeii ocupă un loc de frunte și fondul de pensuni archidieceșane.

Đi de đi vedeam cum se röstörnă din brazdă câte un harnic lucrătoriu din ogorul Domnului.

Văduva preotėsă, orfanii mititei rămăneau pe strade, rămăneau în mila

bunului Dumneđu și în grija ömenilor buni de inimă.

Vedeam și casuri mai dureroșe. Vedeam ceasuri de teribile nenorociri, când preotul rămănea pentru viață incapabil de lucru, și era pârtaș și el de sörtea familiei nenorocite, n'avea nici mângăerea de a muri spre a nu vedea cum ai săi au ajuns să rămăna pe strade.

Situațiunea acęsta, desperată ce era, nu mai putea fi tolerată, onörea și demnitatea bisericeii trebuia să creeze instituțiuni, cari să delătore asemene grozave situațiuni.

Din aceste s'a creat în 1890 instituțiunea de pensuni.

La crearea fondului de pensuni nu s'a avut în vedere ameliorarea sörții materiale a preoților apti de lucru.

Acęsta s'a accentuat cu destul aplomb, și încă dela început au fost mulți, cari au đis, și punem la locul prim ameliorarea sörții materiale a preoților până sunt ei în viață, să le creăm o sörte mai bună până muncesc în via Domnului, să nu ne îngrijim de ei după mörte.

N'am fost noi străini de considerațiunile tocmai acuma desfășurate

Și noi am avut inimă, avem și acuma de sörtea preoției, dară noi dintre două rele la locul prim am pus delăturarea celui mai mare.

Și noi cunöscem situațiunea penibilă, în care trebuie să muncescă preoția noastră, dară încă, slavă Domnului, n'am vęđut preot sănătos în biserica noastră, a cărui familie să fi fost aruncată pe strade la cerșit.

Preoția noastră în situațiunea actuală, s'a sciut ajuta, și ea în starea de plâns de ađi ne-a sciut da o inteligentă, care ne face onöre, o inteligență ajunsă la stare bună, care acuma ea e chemată să amelioreze starea părinților sei.

Am pus deci la locul prim crearea fondului de pensuni pentru văduve și orfani și pentru preoții nenorociți.

Pentru crearea lui am angajat fondurile archidieceșane într-o cât ne-a

fost posibil, dară a trebuit să apelăm și la preoție, căci în favorul ei se făcea nobila întreprindere.

Asupra preoției am pus relative sarcinile cele mai mici.

O parte mare a preoției noastre n'a înțeles nobila intențiune a bisericeii.

Cunöscem ömeni, cari au cređut, că fondul de pensuni acuma îndată va veni și va da pensuni tuturor acelora, cari au serviciu de 40 de ani.

Faptice ömeni încă în depline puteri trupesci și sufletesci, la o etate de ani 60, mai cu sémă aceia, cari în decursul timpului din fii și din gineri și-au acuirat capelani, au solvit iute și degrabă în fondul de pensuni 200 fl., ca apoi mäne să ceră acordarea de pensune în sumă anuală de fl. 200, póte pentru 20—30 de ani.

Omenii acestia ai speculei nu au avut ochi pentru familiile colegilor lor trecuți din viață, ömenii acestia nu au avut nici ochi, nici inimă pentru nenorocii lor colegi, ömenii acestia au făcut speculă cu cele sante, voidă a profana nobila instituțiune creată de biserica.

Am cunoscut și alte casuri, pentru cari trebuie să căutăm alte considerațiuni, de altă natură.

Am cunoscut ömeni cu inimă pentru biserica și ale ei instituțiuni, ömeni cu dare de mână, cari ađi au făcut fundațiuni de 10,000 fl. spre scopuri generale bisericeii, și mäne au cerut din fondul general de pensuni suma anuală de 200 fl.

Din tóte acestea se vede, că în preoția noastră încă n'a străbătut consciența necesității fondului de pensuni.

În un articol următoriu o vom ilustra acęsta cu alte exemple, cu multe restanțe detrase la acest fond.

De încheiere anticipăm, că pentru trebuințele preoției fungente biserica a creat, adecă voesce să creeze fondul sidoxial.

Revista politică.

Ferdinand principele Bulgariei la Constantinopol. Abia s'a reîntors acasă principele Bulgariei, și la 10 l. c. a și întreprins o altă călătorie, la Constantinopol. Îndată-ce a sosit, s'a prezentat la Sultanul, în uniformă de general turcesc, care l'a primit încunjurat de curtenii săi și căruia la bineventare i-a sărutat mâna. Sëra s'a dat un prânđ de gală în onöre lui.

Se đice, că visita acęsta ar fi pus'o la cale Rusia, ca să liniștescă pe Sultanul, că Bulgaria n'are intențiuni de a conturba starea de mai nainte în peninsula balcanică. Sultanul era neliniștit, căci luase veste, că Bulgaria la 14 l. c. când se împlinesc 10 ani de domnie a principelui Ferdinand, voia să se declare de independentă față de Turcia și să se proclame de regat. Foile turcesci afirmă însă, că Sultanul însuși a dorit acęstă vizită, ca să țină pe Ferdinand aici până va trece acęstă đi periculösă, parte ca prieten, parte ca prinșonier. Lucru de necređut.

Se mai vorbesc, că proclamarea independenței și regalității Bulgariei era să se facă la Ruscuc, unde tóte pregătirile erau deja făcute spre acest scop, dar călătoriile lui Ferdinand n'au avut nici un rezultat pe la curțile europene în privința acęsta. Ultima încercare a făcut-o Ferdinand pentru a și ajunge scopul seu, la regele Carol al României, pe care l'a cercetat numai pentru a-i cere stat în privința acęsta. Regele Carol însă a fost förte rezervat și i-a comunicat, că atunci când s'a proclamat România de regat, el și-a arangiat lucrurile cu Sultanul și nici Lui nu-i póte da alt stat pentru ajungerea scopurilor sale. De aici călătoria lui Ferdinand la Constantinopol. Förte probabil, că nici aici nu va avé nici un rezultat, căci Sultanul bine știe, că Ferdinand nu e binevęđut înaintea curților europene.

Spania.

Din incidentul tristului eveniment al asasinării ministrului president Canovas al Spaniei, nu va fi fără interes a schița în câteva liniamente generale starea politică și morală a Spaniei, carea, mulțamită influinței clericale pa-piste seculare, atât de mult a rëmas

FOIȚA.

Diploma de nobilitate

a familiilor: Sztoján, Marián, Dán, Orosz, Boda, Román, Tamás și Farkas de Drága-Vilma; Mán, Rogozán, Boër și Pap de Boërfaiva; Hango, Korne, Kırila, Bozura, Kira, Turkul, Petrucz și Demién de Hollómező.

Nos Acatius Barcsai, Dei Gratia Princeps Transilvanie, Partium Regni Hungarie Dominus, et Siculorum Comes. Memoriae commendamus tenore presentium significantes quibus expedit universis: Quod cum Regum, et Principum orbis terrarum, vitam, actiones, et res gestas si diligentius quis inspexerit; Praecipuum eorum studium in augendo Hominum Militarium numero, qua aliis praeclaris facinoribus eden. extitisse comperit, ut nomina eorum monumentis Literarum posteritati traderentur, si quidem post mortem, qua Regibus, et Principibus aequae ac caeteris omnibus, communis est, solam virtutem, et nomen bonum immortale esse ducebant; ad quod vel maxime illud pertinere arbitrati sunt, ut subditore suorum in ipsis virtutibus sectandis connatus laudabiles favore, et be-

nignitate Principali adjuvarent, et promoverent. Hinc et Nos caeterorum pia memoriae Principum exempla imitati, nullis non praemiis Militaribus, aliisque virtutibus praeditos viros ornare, et quosdam veluti stimulos ad majora in Dies pro Nobis et Patria Nostra suscipiendis addere solemus. Accedent itaque nonnullorum etiam Fidelium Dominorum Consiliariorum Nostrorum singulari, apud Nos propterea facta, intercessione, et commendatione, attentis quoque Clementer, et consideratis fidelitate, obsequiosisque servitiis Strenuorum Pauli Sztoján, Thomae Sztoján, Bodi Marián, Bodi Dán, Ioannis Orosz, Ioannis Bodi, Merzae Román, Valentini Tamás, et Matthaei Farkas de Drága-Vilma; Gregorii Mán, Simonis Rogozán, Michaelis Boër, Kifori Boër, et Theodori Pap de Boërfaiva; Ioannis Hango, Szavae Korne, Ioannis Kırila, Gregorii Bozura, Lucae Kira, Andreae Turkul, Petri Petrucz, et Theodori Demién de Hollómező Sclopetariorum Nostrorum, quae ipsi tam erga Praedecessores Nostros Excelsi nominis Principes, quam etiam erga Nos in omnibus occasionibus, rerumque et temporum vicissitudinibus fideliter, et constanter exhibuisse, et impendisse perhibentur, publico quoque Patriae commodo in augendo Nobilitate, et Militarium Hominum numero hac quoque in parte Consulen. esse volumus; Eisdem itaque, ac per eos Fratres eor. nondum secum divisos selt. Sztoján Marián, Demetrium Boda, Gregorium, et Ladislaum Bode, Valentinum Marián,

et Matthaeum György de Drága Vilma; Simonem Hango, Kiforem Korne, Ioannem Bozura, Michaellem Kira, Kira Turk, Demetrium Petrucz, et Petrum Demién, de Hollómező de speciali Gratia, et Principalis potestatis Nostrae plenitudine, e statu, et conditione plebea, et ignobili, in qua nati sunt, et haec tenore extiterunt, Clementer eximen. ac in caetum, et numerum veror. natorum, et indubitatorum, insignitorumque Regni Nostrae Transilvanie, et Partium Hungariae eidem annexarum Nobilitate, annumerandos, aggregant., cooptant., et adscriben. duximus; Prout annumeramus, aggregamus, cooptamus, et adscribimus praesentium per vigorem. Determentes expresse, ut a modo deinceps successivis semper temporibus iidem Paulus Sztoján, Thomas Sztoján, Bodi Marián, Bodi Dán, Ioannes Orosz, Ioannes Bodi, Merza Román, Valentinus Tamás, Matthaeus Farkas, Gregorius Mán, Simeon Rogozán, Michael Boër, Kifori Boër, Theodorus Pap, Ioannes Hango, Szava Korne, Ioannes Korne, Gregorius Bozura, Luca Kira, Andreas Turkul, Petrus Petrucz, et Theodorus Demién; ac per eos Fratres ipsorum, selt. Sztoján Marián, Demetrius Boda, Gregorius, et Ladislaus Bode, Valentinus Marián, Matthaeus György, Simeon Hango, Kifori Korne, Ioannes Bozura, Michael Kira, Kira Turk, Demetrius Petrucz, et Petrus Demién, haeredesque, et posteritates ipsorum utriusque sexus univers. pro veris, natis, et indubitatis, insignisque Nobilibus habeantur, et reputentur.

In signum autem huiusmodi, verae, et perfectae Nobilitatis eorum, haec Arma sive Nobilitatis Insignia: Scutum videlicet Militare erectum, Coelestini coloris triangulare, in cuius campo sive Area Eques quida. armatus, sago viridi, pileoque cristato amictus, dextra manu sclopetum vulgo Tessenien. dictum tenere, sinistra autem habenas Equi dirigere visitur; Supra Scutum Galea Militaris clausa est posita, quam contegit Diadema Regium, gemmis, atque unionibus decente exornatum; ex cono autem Galeae, teniae sive laciniae aut lemnisci variorum Colorum hinc, inde defluen. utrasque oras seu margines ipsius Scuti pulcherrime ambiunt, et exornant; Prout haec omnia in capite, sive Principio praesentium Literarum Nostrarum docta manu, et arte Pictoris clarius expressa, et depicta esse cernuntur. Animo deliberato, et ex certa scientia, liberalitateque Nostra Principali, memoratis Paulo Sztoján, Thomae Sztoján, Bodi Marián, Bodi Dán, Ioanni Orosz, Ioanni Bodi, Merzae Román, Valentini Tamás, et Mathaeo Farkas; Gregorio Mán, Simoni Rogozán, Michaeli Boër, Kifori Boër, et Theodoro Pap; Ioanni Hango, Szavae Korne, Ioanni Kırila, Gregorio Bozura, Lucae Kira, Andreae Turkul, Petro Petrucz, et Theodoro Demién, ac per eos Fratres ipsorum secu. nondum divisis, vidit. Sztoján Marián, Demetrio Boda, Gregorio, et Ladislauo Bode; Valentino Marián, et Matthaeo György; Simoni Hango, Kifori Korne, Ioanni Bozura, Michaeli Kira, Turco Kirán,

înapoi față de celelalte țări europene, cari s'au emancipat de această dominațiune jesuitică.

Înainte de toate trebuie cu regret să constatăm, că Spania și așă se află în privința stărei sale morale adânc înfundată în starea în care se afla în întunecul evului mediu. Și erăși cu durere trebuie să constatăm și aceea, că și celelalte țări, unde influința jesuiților a fost atât de mare în conducerea afacerilor publice, în special vecina ei, Italia, se află aproape tot în această stare, și dacă și acestea au înaintat încâtva, acesta se poate atribui cu pozitivitate numai bărbatilor de stat laici, cari au rupt societatea de cătră influința jesuiților setoși după domnie lumescă, carea le da atâtea mijloce de a-și urmări scopurile lor antecreștinesci în detrimentul binelui public.

Unde e poporul mai sêrac și mai demoralizat? Unde e în flôre mai mare anarchismul? De unde a eșit un Caserio, care a asasinat pe presidentul republicii franceze Carnot, și acum un Golli, care a ucis pe ministrul-president al Spaniei? Rêspunsul e ușor de aflat. Sê se caute numai după patria acestor asasini.

Adevêrat, și în țêrile ortodoxe sunt societăți antecreștinesci și indiviși decăduți moralicesce până la starea animalelor ca și un Caserio ori Golli, dar aici acesta nu se poate atribui bisericeii, ci dominațiunii lumesci, carea a oprimat biserica și o împedecat în activitatea ei moralisătoare, până când dincolo, în țêrile catolice, biserica a oprimat consciința morală a credincioșilor, unde a putut, cu cuvêntul, êr unde n'a putut astfel, cu puterea fizică, carea îi sta la dispozițiune. Abus de putere, și de o parte și de alta. Dar totuși dacă facem o comparație între starea materială și morală a țêrilor papistașe și nepapistașe, aflăm, că poporul nu e atât de sêrac și de decăduț moralicesce în țêrile nepapistașe ca în cele papistașe.

Depart de noi, de a învinovăți biserica papistașă, că ar propaga socialismul anticreștinesc, anarchismul ori alte doctrine distrugêtoare binelui public, (cu toate, că are și doctrine eronate, ba chiar și fatale destule), dar avênd puterea lumescă în mână, aceea nu o a folosit spre binele societății. Și acesta mai bine o ilustrêază starea materială și morală decăduță în care se află astăzi toate țêrile per eminentiam catolice. Cultura exterioară, carea ce e drept e mai desvoltată în aceste țêri decât ori și unde, încâ nu e un merit, căci n'a contribuit cu nimic, ori cu foarte puțin, la îmbunătățirea stării materiale și morale a popôrelor.

Dovadă biata Spanie și Italia, unde anarchismul face atâtea stricăciuni.

Cea dintâiu e teatrul tristului eveniment mai prospêt, êr cea de a două e patria asasinului.

Că Spania a eșit încâtva, barem în privința formei de guvernament, din starea ei medievală, acesta se poate atribui mai numai talentatului bărbat de stat Castelar, care însă, deși e condus de sentimente republicane, e politician mai mult teoretic decât practic. Mulțămită activității acestuia, care deși nu și-a ajuns intențiunile sale ideale, dar prin luptele sale a împins pe cei dela cărmă a rupe cu starea medievală și a primi instituțiunii publice barem în parte moderne. Biserica nu mai conduce politica, preoțimea condusă de jesuiți nu mai influențêază asupra afacerilor de stat, dar poporul atât e de cufundat cu spiritul seu în evul mediu, în care a fost împins de jesuiți, încât e aproape incapabil de a primi instituțiunii moderne, și acesta numai în detrimentul seu.

Spania e așă putere numai de a treia ori a patra mână în Europa și nici ea nu se interesêază de afacerile europene, căci e sêracă și demoralisată, și nici Europa nu se interesêază mai de loc de ea, căci nu numêră în cumpănă mai nimic, tot din aceste cauze. Ôr-când era mare și tare și ea, dar așă, mulțămită jesuiților, a decăduț, în cât numai cu greu se va putê regenera. A avut o mulțime de colonii, pe cari le-a sciut cuceri, dar nu le-a sciut păstra. Lumea scie ce au făcut spanioli cu bietii, „piei roșii“ din America și cu nepapistașii de pe teritoriul seu. Numai cu înfiorare își aduce omul aminte de monstruosa inquisițiune spaniolă. Era destul ca să pomenescă cineva numai de inquisițiunea spaniolă, și fiori de môrte îngrozitoare îi străbateau tot trupul și sufletul.

Dacă mai vorbesce adă cineva de Spania, o face acesta mai mult pentru de a-și însemna nòuele desastre ce o ajung, mai cu sêmă în luptele sale cu indigenii din colonii.

În secolul al XVI. Spania era prima putere în Europa. Căsătorindu-se Ferdinand supranumit Catolicul, cu Izabella, prințesa de Castilia, aceste două provincii s'au contopit într'un singur stat și în curênd au tras la sine și pe celelalte provincii independente, așa că pe timpul regelui Carol al V., Spania se bucura de o înflorire pe toate terenele, încât aproape singură era dătătoare de ton în Europa. Dar nu peste mult prin barbariile sale sêvêrșite față de indigenii din coloniile sale și față de nepapistașii din celelalte părți ale vastului seu imperiu, și-a atras ura și mânia tuturor celorlalte popôre și state din Europa și America, și rênd pe rênd i-au ocupat tot mai mult din teren, în special Anglia, și în urmă indigenii subjugăți și torturați de ea atâtea secolii.

Spania a fost și cea mai mare apărătoare a papismului, dar spiritul

cel luminat al timpului i-au dat la o parte pe ambii, căci au abusat de puterea lor.

Spania poate servi de un memento pentru toate statele, cari au legături cu papismul și unde vrea acesta să-și câștige teren pentru scopurile sale egoiste, de dominațiune, pe contul celorlalte biserici.

Am amintit mai sus, că anarchistul Golli a ucis din rês bunare pe ministrul-president spaniol Canovas. Nu va fi deci fără de interes a se sci și cauza acestei teribile rês bunări.

Este încâ în memoria multora atenta tul grozav ce au sêvêrșit anarchistii anul trecut la 7 Iunie la Barcelona asupra peregrinilor, ce mergeau la biserica sântei Marii. Au aruncat bombe umplute cu dinamit în mijlocul peregrinilor din cari mulți au fost ucși într'un mod foarte grozav. Autoritățile au făcut cele mai extinse cercetări, și pe toți cei bănuți, i au arestat, cu numărul 380 persoane. În decursul pertractării crimei s'au lăit cele mai oribile vesti despre torturile, ce suferau cei deținuți, toți anarchiști, din partea organelor polițiale unde erau închiși, numai ca să-și mărturisescă crima și să denunțê si pe alții, cu cari erau învinovați că stau în legătură.

Se vorbea anume, că la mulți nenorociți li se smulgeau unghile, li se ardeau cu fer ferbinte cele mai sensibile părți ale corpului, prin trup li se slobodea curent electric (fulger), îi băteau ca bice, nu li se da apa nici îi lăsau să dórma cu țilele. Unul dintre cei judecați la môrte seria unui prețin al seu, că opt zile dearêndul nu i s'a dat nici de mâncare nici de beut și-l sileau să fugă încôce și încolo prin temnița până a căduț la pământ lipsit de puteri fiind mereu bătut și cu sbicuri. Când n'a mai putut a alerga, îl sileau la fugă, împungându-l cu fer ferbinte, ca să se scôle și alerge mai departe. Vêdênd, că numai poate suferi, și tot va fi omorît, a mărturisit, că el a fost capul complotului; dar atunci chinuitorii l'au ris în față, dicându-i, că acela deja e descoperit, și l'au chinuit mai departe. — Diarul „El Pos“ din Barcelona a publicat pe baza mărturisirei unui păzitoriu de temniță, că dintre cei deținuți mulți au fost aruncați cu carul în mare în timp de nôpte; și într'adevêr, la pertractarea crimei au lipsit 50 de deținuți, despre cari în raportul oficios s'a scris, că au murit.

Un raportor al diarului „Frankfurter Zeitung“ descria în colori de tot mișcêtoare starea deținuților, cari la pertractare nu puteau să vorbescă despre chinurile suferite, căci nu li se permitea. Abia după ce a intervenit un oficer li s'a permis să vorbescă și despre suferințele teribile îndurate. — În Francia, Anglia și Germania s'au format societăți întregi, cari au protestat contra acestor barbarii neumane și guvernul spaniol a fost aspru criticat. Ba, în parlamentul engles s'a înaintat chiar și o interpelare în acel timp ministrului de externe în cauza

acesta. — Procesul, care s'a terminat cu judecarea la môrte aler 184 de inși și cu deportarea pe viață alor preste 100 de inși, abia în zilele trecute s'a sfârșit.

Când vedem atari barbarii într'o țêră unde biserica (papistașă) a condus atâtea secolii destinele țêrii, atâtea cele religioase cât și cele de stat, ne întrebăm: unde este rezultatul muncei sale moralisătoare în acea țêră, și ce a făcut în timpul unei domnii, nu numai spirituale, ci și lumesci, atât de îndelungate? Dovadă, că nu este în interesul popôrelor și a omenimei a concentra ambele puteri (bisericesci și lumesci) și aceeași mână ori corporațiune.

Înc'odată memento celor amenințați din partea bisericeii, care tinde după domnie lumescă și nu se mulțumesc cu puterea spirituală dată tuturor bisericilor particulare de pe pământ din partea însuși a întemeietorului bisericeii universale, care se compune din totalitatea acestor biserici.

Cuvêntare de deschidere

ținută la adunarea despărțemêntului Asociațiunii la Tilișca.

Stimați Domni!

Iată a treia ôră, că despărțemêntul nou creat al Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român, despărțemêntul Seliștei, s'a întrunit așă ținea adunarea sa generală, de astădată în frumôsa comună Tilișca, aședată atât de romantic într'o vale îngustă a vechilor nostri Carpați.

Deși am avut să ne luptăm cu greutățile începutului, deși organizarea despărțemêntului nu este încâ completă, totuși cu ôre-și-care mulțămire putem privi înapoi la acești trei ani trecuți, căci cu ajutorul spiritului celui bun, care domnesc în poporul nostru din jurul acesta, și al interesului, care'l are pentru înaintarea sa culturală, putem cu bucurie constata, că despărțemêntul nostru este pus în picioare și e capace a păși înainte pe calea culturai spre ținta ideală.

Popôrele mai favorizate până acum de providența divină și mai înaintate în cultură, de mult deja au înțeles însemnătatea cea mare a întrunirilor, a asociațiunilor, pentru ajungerea mai ușor a scopurilor mari pe orice teren, în specie pe terenul economic cultural.

Poporul nostru românesc mai târșior numai a ajuns la această cunoștință; a trebuit mai întâiu să se deștepte din letargia seculară, — să-și deprindă ochii la lumina cea nouă, mișcându-se greoiu după atâtea amorțeli. Dar curênd a devenit consciu de puterile sale, și, povățuit de frumôsa devisă aleșă de Prea-Înălțatul și Înțeleptul nostru Monarch „Viribus Unitis“, s'a întrunit și a creat Asociațiunea noastră, pentru ca cu puteri unite să dea avênt mai puternic înaintării sale culturale.

Sunt mulți între noi, cari în rîvna cea mare, de care sunt cuprinși pentru înaintarea

Demetrio Petrucz, et Petro Demiên, ipsorumque haeredibus, et posteritibus utriusque sexus universis, Clementer dedimus, donavimus, et contulimus; Annuentes, et concedentes, ut ipsi praescripta Arma sive partialitatis Insignia, mores aliorum verorum natorum, et indubitatorum, insignitorumque Nobilium Armis utentium. ubique in proeliis, hastiludiis, torneamentis, duellis, monomachiis, ac aliis quibusvis exercitiis, Militaribus, et Nobilitaribus; nec non sigillis, vexillis, signis, corinthis, velis, aulacis, annulis, domibus, tentoriis, clypeis, sepulchris, generaliter vero quarumlibet rerum, et expeditionum generibus, sub merae, et perfectae Nobilitatis titulo, quo eos, ab universis, et singulis, cujuscunque status, conditionis, gradus, dignitatis, praesentiae, et functionis homines existant, insignitos dicî, teneri, nominari, et reputari volumus, ferre, et gestare, omnibusque et singulis, iis honoribus, gratiis, privilegiis, indultis, libertatibus, immunitatibus, et praerogativis, quibus caeteri veri, nati, et indubitati, insignitique Nobiles, et Militares Homines praedicti Regni Nostri Transnae, et Partium Hungariae eidem annexarum quomodocunque de Jure, et ab antiqua convetudine, utuntur, fruuntur, et gaudent, perpetuo uti, frui, et gaudere valeant, atque possint; Ita tamen, ut tam ipsi, quam haeredes, et posteritates eor. univer. bonis equis, frameis, sclopetis longis, vulgo Teseni Puskas dictis, ac aliis instrument. Militaribus decenter sint instructi, ac ad Man-

data Nostra, successorumque Nostrorum in defensione hujus Regni Transnae, et Partium Hungariae eidem annexarum, tempore necessitatis, sine mora insurgere, ac omnibus bellicis expeditionibus, tam generalibus, quam partialibus interesse, ibique cum omnium rerum suarum, et vitae etiam periculo extremo fideliter inservire, constantemque Patriae operam navare debeant, et sint adstricti. Et nihilominus pro ampliori erga eosdem gratiae, et munificentiae Principalis Nostrae declaratione, Totales, et integras ipsorum Domos, Domorumque partes, haereditatesque Jure Avitico Paterno, et Materno, ac Sorte Divisionaria per Officiales Nostros, quorum intererit ipsis obvenire debent. in praememoratis Possessionibus Nostris, scilicet. Draga Vilma, Boerfalva, et Hollomezô, Cottu Szolnok Mediocrii existen. habitas, ab omni Censuum, Taxarum, et Contributionum Nostrarum quarumlibet, subsidiique, et lucri Camerae Nostrae Solutione, ac servitorum quorumvis plebeorum, et Civilium exhibitione, onerum ignobilium supportatione, hospitum condensatione, vineas item, et seminaturas, alio diaturas, agricolationes, et quasvis haereditates ipsorum, in territoriis, et intra veras metas territorior. Possessionum praedictar. ad easdem Domos, Domorumque partes, haereditatesque de Jure, et ab antiquo spectant., et pertinere debent. a Decimar., Nonarum, Jurisque, et Census Montani solutione, capetiarumque quarumvis quot, tamvis Fisco Nostrorum provenire debentium pensione, in per-

petuum eximen., supportan., libertan., et nobilitan. duximus: Prout eximimus, supportamus, libertamus, et nobilitamus praesentium per vigorem. Quocirca Vobis universis, et singulis Spectabilibus, Magnificis, Generosis, Egregiis, et Nobilibus Supr. et Vice Comitibus, Judicibusque Nobilium quorumcunque Comitatum, signanter autem praedicti Cottus Szolnok Mediocrii; Item Belliductoribus, tam Pedestris, quam Equestris ordinis Militum Nostrorum. Capitaneis, ac Distributoribus Hospitiarum. quorumvis Exercituum; nec non Prudentibus, et Circumspectis Magistris Civium, Judicibus, Villicis, et Juratis Civibus, quarumcunque Civitatum, Oppidorum, Villar., et Possessionum, signanter autem praenotatarum Possessionum Nostrarum Draga Vilma, Boerfalva, et Hollomezô, cunctis etiam aliis, cujuscunque status, conditionis, ordinis, dignitatis, praesentiae, et functionis hominibus, officialibus etiam Nostris, modernis scilicet, et futuris quoque pro tempore constituendis; Item Decimatoribus, Dicatoribus, eorumque vices geren. praesentes Nostras visuris, harum serie committimus, et mandamus firmiter, quatenus Vos quoque a modo, deinceps successivis semper temporibus dictas Domos, aliasque eor. haereditates, terras arabiles, et vineas, generaliter omnes aliadotarias, jam prae nominatas exemptas, supportatas, libertatas, et nobilitatas in perpetuum habere debeatis, neque eosdem Paulum Sztoján, Thomam Sztoján, Bodi Marián, Bodi Dán, Ioannem Orosz, Ioannem Bodi, Merzae Román, Valentino Tamás, et Mathaeo Farkas de Draga

Bodi, Merzam Román, Valentino Tamás, Mathaeo Farkas, Georgium Mán, Simonem Rogozán, Michaelum Boer, Theodorum Pap, Ioannem Hango, Szavám Korne, Ioannem Kirila, Georgium Bozura, Lucam Kira, Andream Turkul, Petrum Petrucz, et Theodorum Demiên, ac per eos Frates eor. videlicet Sztoján Marián, Demetrium Boda, Gregorium, et Ladislaum Bode, Valentino Marián, Mathaeum György, Simonem Hango, Kifor Korne, Ioannem Bozura, Michaelum Kira, Kira Turk, Demetrium Petrucz, et Petrum Demiên, haeredesque et posteritates eor. utriusque sexus univer. ad aliqua Censuum, Taxarum, et Contributionum Nostrarum, tam ordinariorum, quam extraordinarior. subsidiique, et lucri Camerae Nostrae solutionem, servitorum quorumlibet Civilium, et plebeorum exhibitionem. Item Decimarum, et Nonarum in rationem Fisci Nostri quotannis provenire debent. pensionem, et hospitium in Domos ipsor. praedictas receptione cogere, et compellere, neque propterea eosdem in Personis, rebusque, et bonis ipsorum, ad praememoratas domos pertinent. univer. impedire, turbare, molestare, seu quovis modo damnificare praesentatis, vel sitis ausi modo aliqui. In cujus rei memoriam, firmitatemque perpetuam praesentes Literas Nostras, pendentes, et authenticas Signilli Nostri mun mine roboratas memoratis Paulo Sztoján, Thomae Sztoján, Bodi Marián, Bodi Dán, Ioanni Orosz, Ioanni Bodi, Merzae Román, Valentino Tamás, et Mathaeo Farkas de Draga

poporului nostru, pînă de un ideal mareț. nu sunt mulțămîți de progresul făcut pînă acuma, ce cred că mai mult s'ar fi putut face.

Dar aceia uită, că lucru omenesc nu pînă de o scîdere și fără greșeli, și uită, că mic și neînsemnat este în viața unui popor timpul acela, de cînd românul a eșit din somnul cel de mörte.

Din contră, fără înșelăciune proprie, cu satisfacție și cu mîndrie chiar putem afirma, că pre terenu cultural, literar și economic, poporul nostru a făcut mare progres, și cu admirațiune o recunosc aceștia și străinii.

Dar, făcut'am progres mare s'eu mic, — datorința noastră este: să pășim înainte, să ne dăm silință cu mers sprinten a ajunge pe celelalte popore, cari — de sörte mai favorisate — sunt mai înaintate de cît noi, — și apoi să emulăm cu ele în nobilă luptă.

În cadrul și sub ocrotirea Asociațiunii noastre, a căreia activitate și atențiune se estinde asupra țerei întregi, despărțămintele acesteia, în sensul statutelor, sunt îndreptățite și chemate a desvolta de sine și din sine activitatea cea mai salutară pentru înaintarea culturală, sunt în poziție de a rivalisa cu despărțămintele surori și a da pildă bună unele altora.

Cercul de activitate culturală, asupra căruia are să se estindă Asociațiunea noastră și despărțămintele ei, este atât de vast, în cît abia are margini, și dacă natura lucrului aduce cu sine, ca îndeosebi, desvoltarea și promovarea literaturii române, să cadă mai mult în sarcina organizațiunii centrale, celelalte ramuri culturale se pot förte bine, ba de multe-ori mai bine, promova prin diferitele despărțăminte, pentru-că acestea sunt în atingere mai desă și mai strînsă cu însuși poporul.

Prin întruniri cît mai dese, se desvöltă cultura socială, simțul de adevărată înfrățire, precum și respectarea reciprocă a singuraticelor individualități, prin care mai cu sēmă se caracterisază cultura socială. Prin prelegeri ținute la aceste întruniri se lățesc în poporul nostru consciința lucrurilor pe cele mai diferite terene, i-se lărgesc cercul vederei, atât pentru interesele sante ideale-morale, cît și pentru cele trupesci și materiale, cari încă își au marea lor însemnată în timpurile de ađi, cînd lupta pentru existență se pörta atât de înverșunat

Prin producțiuni bine întocmite se desțeptă gustul estetic: pentru poezie, pentru artă, pentru muzică și cîntări, — tot atâtea ramuri de cultură.

Prin crearea de bibliotecă se desvöltă la poporul nostru gustul pentru literatură, închegarea tot mai strînsă între țărani și cärturari, prin lectură bine potrivită, multe bune și frumoșe află poporul nostru.

Dar nu e însă exhaiurat cercul de activitate al despărțămintelor.

Sub egida despărțămintelor se pöte promova instrucțiunea prin crearea s'eu ajutorare de școli, prin crearea de asile de copii.

Vilma; Gregorio Mán, Simoni Rogozán, Michaeli Boër, Kifori Boër, et Theodoro Pap de Boërfalva; Ioanni Hango, Szavae Korne, Ioanni Kirila, Gregorio Bozura, Michaeli Kira, Turko Kira, Demetrio Petrucz, et Petro Demiën de Hollomezö, ac per eos Fratibus ipsorum, secum nondum divisio Sztojáno sct. Marián, Demetrio Boda, Gregorio, et Ladislao Bode, Valentino Marián, et Matäo György; Simoni Hango, Kifori Korne, Ioanni Bozura, Michaeli Kira, Turko Kira, Demetrio Petrucz, et Petro Demiën, ipsorumque haeredibus, et posteritibus utriusque sexus universis, Gratiosae dandas duximus, et concedendas. Datum in Castris Nostris ad Campum Keresztes positus, Die Vigesima Secunda Mensis Augusti, Anno Domini Mille-simo Sexcentesimo Quinquagesimo Nono.

Acatius Barscai m. p.

Iohannes Bethlen m. p.
Cancellar.

Anno Domini Mille-simo Sexcentesimo Sexagesimo Primo, Die Decima Mensis Februarii in Oppido Deés in Generali Congregatione Dominorum Magnatum, Totius item univers. Nobilium Comitatus Szolnok Interioris Praesen. Proclamatae, Publicatae, et Extradatae sunt hae Armales Nemine Contradicente.

Nicolaus Csoma de Bettegh m. p.,
Juratus Notarius Sedis Iudiciae Nobilium Comitatus Szolnok Interior...

Asile de copii, auđitați?

Dar și pe terenul economic se pöte promova cultura, prin arangiare de expoziții economice și industriale, prin promovarea pomăritului, a grădinăritului, prin desvoltarea industriei de casă și altele multe. Vedeți domnilor, cît de mare este cercul de activitate al unui despărțămēt al asociațiunii noastre.

Dela D-vöstră atîrnă a desvolta activitatea recerută, ca cultura poporului nostru pe teritoriul acestui despărțămēt să înainteze pe tóte terenele astfel, în cît D-vöstră să fiți mulțămîți, ér străinii să vă admire, și despărțămintele surori să pötă lua pildă dela despărțămētul Seliștei și încă odată să se scie, ce popor harnic românesc locuiesce pe aceste pârți.

În adunarea acēsta generală veți fi chemați a alege pe un nou period de trei ani comitetul despărțămētului. Dintre membrii vechiului comitet nu veți mai pötă conta la conlucrarea harnicului secretar, dl Romul Simu, care s'a mutat de pe teritoriul acestui despărțămēt, și tot în acēsta situațiune mă află și eu.

Mulțămindu-vă deci, pentru încrederea cu care m'ați onorat de a fi primul director al acestui frumos despărțămēt, doresc ca acesta sub conducerea cea nouă, care o veți alege ađi, și cu concursul zelos al tuturor membrilor sei, să ia un avēt tot mai frumos cãtră idealul culturii naționale românești.

Dr. Liviu de Lemény.

Cerculariu

cãtră toți P. T. Domni membrii clericali și mireni, ordinari și extraordinari ai sinodului protopresbiteral gr. or. din protopresbiteratul Abrudului.

Avēnd în vedere normele existente, cari sunt a se observa cu rigóre la întrunirea corporațiunilor din organismul bisericeii noastre, subsemnatul, spre a-și îndeplini onorifica misiune de a conduce actul alegerii de protopresbiter al tractului Abrudului, în conformitate cu ordinul Preavenerabilului Consistoriu archidieceșan dto 9 Iunie a. c. Nr. 3307 Plen., are onóre a convoca comitetul și sinodul protopresbiteral la locul central în orașul Abrud.

Comitetul se va întruni pentru stabilirea listei de candidare, conform regulamentului pentru procedură la alegerea de protopresbiter § 14, Marti, în 19/31 August a. c. după amēđi în localitatea destinată pentru ședințele acestuia.

Sinodul protopresbiteral electoral în vîrtutea aceluși regulament § 15 și în conformitate cu § 51 combinat cu § 42 din statutul organic este convocat pe *Mercuri, în 20 August st. v. la 11 óre a. m. în localitatea ce se va designa în fața locului după celebrarea cultului divin cu chemarea sântului*

Observare. Originalul acestei diplome nu se scie unde se află. Copia acēsta este scösă din un Transumpt al Conventului dela Cluș-Mănăștur, în care se ăice:

„Erantque eadem Literae Sigillo praetitulati Domini Principis super cera rubra ductili in choncha Ligneae arte Tornaria excavata ex inferiori earundem Literarum margine de zona sericea varii color. penden. impressivae communatae et roboratae, in pergamento conscriptae patenterque confectae, et emanatae“ — și care are datul și subscrierea următoare:

Datum Sabbatho proximo ante Dominicam Misericordiae. Anno Millesimo Septingentesimo Sexagesimo Nono. Leeta, correcta, et extradata per Ioannem Lukáts m. p., Ecclesiae Cathedr. Alben. nonien... Conventus B. V. M. de Kolos Mono... Conservatore. —

Tot în Transumptul acesta se cuprinde și copia mandatului de introducere în posesiunile numite a noilor nobili menționați în diploma reproducă mai sus și emanat dela același principe, precum și raportul comisiunii despre introducerea efectuită adresat aceluiași dominitoriu. (Veđi și: Date istorice privitoare la Familiile nobile române, culesse de I. cav. de Pușcariu, part II Sibiu, 1895, pag. 137—142, la titlul: Hollomezö.)

Sibiu, 1/13 August 1897.

Gavriil Hango,
presbiter gr. ort. român.

Duch în biserica parochială gr. or. din oraș, la care sunt invitați a participa toți membrii sinodului.

Sibiu, 2/14 August 1897.

Ioan Papiu,
protopresb., comisar consist.

Noutăți.

Intâlniri de domnitori. După cele mai noue înțelegeri, regele Carol al României, nu la Isch, ci la Schönbrun va face visită Maj. Sale Monarchului nostru.

Regele Milan zace greu bolnav de mai multă vreme, în Viena. El este chinuit de o mulțime de rane veninoșe, ce 'i-au eșit pe trupul întreg. Regele e îngrijit de cei mai renumiți medici vienezi. Regele Alexandru al Sêrbiei a stat mai multe ăile lângă patul părintelui seu bolnav. Acum, că bóla s'a mai ameliorat ceva, regele Alexandru va călători la Karlsbad.

Monument lui Alexandru Lahovari. Românii din regat vor răsplăti luptele și marile jertfe ale fostului ministru al României în mai multe rënduri, prin un monument. Relativ la sculptarea monumentului ăiarul „L'Echo de Paris“ scrie:

„Sculptorul Antonin Mercié a primit comanda unui monument, care va fi ridicat pe una din piețile principale ale Bucureștilor, în memoria lui Alexandru Lahovari, vechiu ministru al afacerilor străine a României, care fu unul din cei mai devotați amici ai Franceii“.

Episcopul rom.-cat. Majláth în pastorală sa pentru autonomia catolică a enunțat, că francmasonii și membrii altor societăți secrete, nu pot fi reprezentanți pentru congresul autonomie catolic. Deasemenea la propunerea episcopului Majláth, statul rom.-cat. din Ardeal, adunat la Cluș a enunțat, că francmasonii nu pot fi membrii nici în statul rom.-cat. transilvănean.

Baronul Nopca, fostul intendant al operei unguresci dela Budapesta, actual membru al dietei ungare, simțindu-se ofensat prin unele pasagii din declarațiile ce cu privilegiul unui interviev acordat redactorului dela „Loka-Anzeiger“ a făcut primul ministru al Bulgariei Stoilov, reîntors în Ardeal, a adresat acestuia o scrisóre, în care 'l provöcă să se rectifice; la cas contrar 'l va provoca la duel.

Patriotismul lui Rezey Szilviusz. Faimosul Rezey Szilviusz, fost demnitar la consistoriul gr.-catolic din Oradea-mare, mai târđiu deputat în parlament, actual inspector școlar în comitatul Békés, a propus, ca comisia administrativă comitatensă să cēră dela ministrul instrucției publice permisie pentru înființarea pe teritoriul comitatului Békés a *douăzeci de școle de stat.* Firesce comisia adm. a primit unanim propunerea patrioticeului inspector școlar. — Pentru-ca la mai înaltă tréptă să se învrednicescă!

Adunare generală. Duminecă în 3/15 August a. c. se vor întruni membrii „Insoțirei de credit și depunere a meseriașilor români din Sibiu“, în o adunare generală. Așa suntem informați, că la acēsta sunt invitați special toți membrii, fiind-că se va tracta, cum se se reguleze definitiv afacerea fostului consum.

Necrolog. George Truța, preot greco-oriental ca soț, Sabin ca fiu, în numele lor și a tuturor consăngenilor și cunoscuților, cu inimă frântă de durere fac cunoscut, cumcă prea iubita lor soție, mamă etc. *Sabina Truța* născ. *Spinu*, după scurte suferințe și-a dat blândul s'eu suflet în mânia Creatorului în 6 August st. n. a. c. la 12 óre nóptea în al 19-lea an al vieții și al 2-lea a fericitei sale căsătorii. Rămășițele pămēntesci ale scumpei defuncte se vor așeđa spre odichna eternă Luni în 9 August st. n. a. c. la 10 óre a. m. în cimiterul gr.-or. din loc. Coșna, la 7 August st. n. 1897. Fieci țărîna ușoră și memoria binecuvēntată!

Pentru inundați. Consiliul orașului Viena, în ședința sa de Marti a votat pentru inundații din Austria 50,000 fl. și anume celor

din Viena 20,000; celor din Austria de jos 20,000; celorlalte provincii austriace 10,000 fl. Oficerilor, cari au participat la lucrările de salvare, li s'au votat câte 2 galbini împērătesci, fiecărui soldat câte 2 fl., în fine fiecărui muncitor o renumerație cuvenită.

Dunărea a început să scadă pe tótă valea, scăpând de gröză pe locuitorii amenințați. Ori-ce pericol mai departe e înlăturat. Pagubele pricinuite de exundările Dunărei se ureă la sute de mii. În Pesta se arangiază petreceri pentru a aduna bani în favorul păgubiților prin inundări.

PARTEA SCIENTIFICĂ ȘI LITERARĂ.

Divorțiul în biserica ortodoxă-răsăritenă și cea rom.-catolică,

de

Dr. Remus Roșca.

(Urmare și fine.)

Se aprețiam în fine subiectul temei noastre și din punct de vedere al

III.

Practicabilității.

Ca motiv pentru procederea rațională a bisericeii ortodoxe în ce privește desfacerea căsătoriei se pöte considera și împrejurarea, că statele, cari s'au pus pe punctul de reacțiune provocat mai ales de biserica rom.-cat., întinđendu-și ingerința și asupra regulării unor afaceri curat bisericesci, cum e și căsătoria, deși religiunea dominantă în acele state a fost cea rom.-cat., tóte au admis în principiu desfacerea căsătoriei, și ar încăpă multă discuțiune asupra temei, dacă ele s'ar fi gândit cãndva la introducerea acestor reforme, dacă nu se simțiau mai ales în viața și referințele sociale urmările interpretărilor forțate din partea bisericeii rom.-cat. în ce privește principiile fundamentale ale învțăturilor religiunii creștine. De altă parte, ingerența statului în regularea afacerilor de natură curat bisericescă, ori-cât s'ar pune biserica apusenă pe terenul ignorării acestei ingerințe, este o dovadă eclatantă a neadevărului, ce se susține, că statul numai în biserica ortodoxă a avut ingerență în regularea afacerilor bisericesci, pentru-că reformele introduse, cu deosebire în timpul mai recent, pe terenul afacerilor bisericesci chiar în statele cele mai catolice sunt cu mult mai radicale, decât ingerența puterii lumesci în biserica ortodoxă.

Ori ce acțiune cãștigă s'eu perde mult în efectele sale prin modul de procedare. Acēsta se pöte aplica mai ales la acțiunile, ce cad în sfera justiției, ori de ce natură ar fi, pentru aceea vedem, că pe acest teren tóte acțiunile sunt legate de anumite forme, cari tóte 'șiau rațiunea lor, și că axioma juridică: forma dat esse rei, și la desfacerea căsătoriei s'a acceptat încă dela început, admitēndu-se anumite forme de procedere, menite mai ales, ca părților litigante să li se dee destulă ocaziune să precumpēnescă și aprecieze faptul lor, să li se pună unele greutăți, cari să eschidă caprițiul și superficialitatea în procedere.

Și în privința procedurii bisericeii ortodoxă a adoptat și introdus procedura cea mai corespondētore, prescriind mai multe formalități, și o recerintă principală formală e, că la desfacerea căsătoriei nu ajunge sentința forului prim, ci din oficiu e a se promova actul la forul al doilea, totodată și for de revisiune.

Că biserica ortodoxă e pe basa cea reală, cãnd admite în principiu desfacerea căsătoriei, se justifică în fine și prin împrejurarea, că tóte bisericile, cari în cursul timpului s'au format prin desfacere dela biserica romano-cat., au adoptat acest principiu, și în aplicarea lui au mers cu mult mai departe, drept consecuență a reacțiunii; chiar și acea biserică a conservat acest principiu, care, desfăcēndu-se de biserica mamă ortodoxă, a aflat de bine a se uni cu biserica romano-cat. sub anumite condițiuni, susținēnd însă totuși instituțiunile esențiale ale bisericeii ortodoxe.

În cele expuse pănă aici, cred a fi atins momentele mai principale pentru ilustrarea temei, ceea-ce mi-a și fost scopul, pentru-că a desvolta acēsta temă cu tóte amēnunțele ei, nu pöte încăpă în cadrul unei lucrări de programă școlară.

Nr. 227/B.

[140] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de paroch din parochia vacantă de clasa a III Rohia prin această se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare a acestuia în „Telegraful Român“.

Venitele anuale împreună cu acest post sunt de 311 fl. 80 cr., despre cari se pot lua informațiuni dela subsemnatul oficiu protopresbiteral.

Doritorii de a reflecta la acest post au ași așterne rugărilor lor instruite conform normelor în vigoare la subsemnatul oficiu protopresbiteral în termenul deschis, p. u. Oláh-Lápos.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al Solnocului în conțelegere cu comitetul parochial respectiv.

Cupșeni, în 14 Iuliu 1897.

S. Cupșa,
ppresbiter.

Nr. 420/897

[141] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de paroch în parochia de cl. III-a Sălciua de jos, protopresbiteratul Lupșei, cu concesiunea Ven. Consistoriu archidiececan, se escrie al doilea concurs cu termenul de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Venitele împreună cu acest post satorite în sinodul parochial fac suma de 321 fl. v. a.

Din ce constau aceste venit, intereseții pot lua informațiuni dela comitetul parochial, respective dela oficiul protopresbiteral.

Doritorii de a ocupa acest post, au ași așterne cererile concursuale provădate cu documentele recerute de Stat. organ. până la termenul susamintit.

Concurenții sunt datori a se presenta în parochie în o Duminecă séu sərbătore, înainte de ziua alegerii, pentru ași documenta dexteritatea în cântări, tipic etc.

În conțelegere cu comitetul parochial, oficiul protopresbiteral al tr. Lupșei.

Ofenbaia, în 21 Iuliu 1897.

Ioan Danciu,
protopresb.

Nr. 288/897

[142] 1—3

CONCURS

Pentru întregirea parochiei vacante Pescera, se escrie concurs pentru a treia oră, cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele sunt 312 fl. v. a. Petenții au ași așterne cererile instruite conform uormelor din vigoare la subsemnatul oficiu protopresbiteral în termenul deschis.

Brad, la 26 Iuliu 1897.

În conțelegere cu comitetul parochial, oficiul protopresbiteral gr.-or. al Zandrului.

Vasiliiu Damiau,
protopresbiter.

Nr. 306/1897

[135] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci din subsemnatele comune, protopresbiteratul Dobrei, prin această se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul archidiececan „Telegraful Român“.

1. Bastea-Holdea-Coșesci, învățătoriu ambulant, cu salar anual de 300 fl. din repartitie dela popor, cuartir și lemne de foc.

2. Brîsnic, salar anual de 300 fl., cuartir și lemne de foc.

3. Dobra, un post de învățător la școlă capitală cu salar de 300 fl. v. a.

4. Lăpugiul-inf.-Ohaba, învățătoriu ambulant, cu salar de 300 fl. cuartir și lemne.

5. Lăpușnic, cu salar de 300 fl. cuartir și lemne de foc.

6. Panc-Seliște, cu salar anual de 300 fl., cuartir și lemne de foc.

7. Stâncesci-Ohaba-Făgețel, învățătoriu ambulant cu salar de 300 fl., cuartir și lemne.

8. Rădulesci-Strigónea, cu salar de 300 fl., cuartir și lemne de foc.

9. Roșeani-Mihăesci, cu salar anual de 300 fl. cuartir și lemne de foc.

Doritorii de a ocupa vre unul din aceste posturi au ași așterne suplicele lor concursuale instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu, până la termenul susindicat.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al tractului Dobrei.

Dobra, 10 Iuliu 1896.

Avr. S. Pécuarariu,
adm. prot.

Nr. 278/protop. 1897

[131] 2—3

Concurs.

Pe baza rezoluțiunei consistoriale din 8 April 1897 Nr. 2173 Bis. prin această se escrie din nou concurs pentru întregirea postului de paroch în parochia de clasa a III-a Șeica-mare, protopresbiteratul Mediașului, cu termen de 30 de zile dela prima publicare în organul „Telegraful Român“.

Venitele împreună cu acest post dau suma de 503 fl. v. a. anual.

Informațiuni mai de aproape despre starea parochiei, se pot primi dela oficiul protopresbiteral și dela comitetul parochial.

Concurenții la acest post au ași așterne cererile lor concursuale, instruite conform legilor din vigoare până la termenul prefript subsemnatului oficiu protopresbiteral.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al Mediașului, în conțelegere cu comitetul parochial respectiv.

Mediaș, 15 Iulie 1897.

Romul Mircea,
protopresbiter.

N. 205

[133] 2—3

CONCURS.

Pentru întregirea posturilor învățătoresci dela școlile elementare gr.-or. din comunele mai jos însemnate, protopresbiteratul Orăștiei, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în țiarul „Telegraful Român“.

1. Sibot, două posturi, fiecare cu salariu anual de 300 fl., cuartir și lemne de foc. Salariul se solvesce regulat din cassa bisericeii.

2. Vaidei, cu salariu de 300 fl. din alodiul comunal, 10 fl. relut de cuartir și 3 stângini de foc, din care are a se încălzi și sala de învățământ.

3. Dêncul mare, cu salariu de 300 fl., cuartir și lemne de foc.

4. Acmariu, cu salariu de 300 fl., cuartir și lemne de foc.

5. Dêncul mic, cu salariu de 300 fl., cuartir și lemne de foc.

6. Ludești, cu salariu de 300 fl., cuartir și lemne de foc.

7. Romoșel, cu salariu de 300 fl., cuartir și 4 stângini de lemne de foc, din cari are să se încălzească și sala de învățământ.

Învățătorii, cari vor ocupa posturile acestea sunt datori a ține Dumineca și sərbătore strănă în biserică, și a cânta cu elevii la sf. liturgie.

Concurenții au ași așterne cererile instruite conform normelor din vigoare, în termenul prefript, subsemnatului oficiu protopresbiteral, ér înainte de alegere a se presenta în vre-o

Duminecă séu sərbătore în biserică spre ași arăta dexteritatea în cântări și tipic.

Orăștie, 15 Iuliu 1897.

Oficiul protopresbiteral în conțelegere cu comitele parochiale respective.

Sergiu Medean,
adm. prot.

Ad. nr. 285

[137] 2—3

Concurs.

Pentru întregirea posturilor învățătoresci din mai jos semnatele comune, prin această se escrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

1. Cărbunariu, cu salariu anual 300 fl., și anume: 200 fl., repartitie pe popor, 40 fl., din lada bisericeii, ér în preț de 60 fl. folosința unui pământ arător, cuartir în edificiul școlii, lemne de foc și grădină.

2. Leschia, cu salariu anual 300 fl. anume: 172 fl. ajutoriu dela stat, 128 fl. repartitie pe popor, cuartir bun în edificiul școlii, lemne de foc și grădină.

3. Valeni-Șomcuți, cu salariu anual 300 fl. din repartitie pe popor, cuartir, lemne de foc și grădină.

Concurenții au ași așterne cererile concursuale instruite conform normelor în vigoare, în termenul deschis subsemnatului oficiu protopresbiteral prin poșta ultimă K. Monostor, având a se presenta sub durata concursului în vre-o Duminecă séu sərbătore în biserică din respectiva comună, unde doresc a fi aleși, spre ași arăta aptitudinea în cântări și tipic, căci fiitori vor fi îndatorăți a ținea strana stângă în biserică.

Fênațe, la 14 Iuliu 1897.

Oficiul protopresbiteral gr.-or., al Cetății de pétra în conțelegere cu comitetele parochiale respective.

Teodor Șovrea,
adm. prot.

[138]

2—3

Concurs.

Pentru ocuparea unui post învățătoresc la școlă poporală gr. or. rom. din Sadu, se escrie concurs cu termenul de 30 zile dela data publicării lui în țiarul „Tel. Român“.

Emolumentele împreună cu acest post sunt:

1. Salariu anual 300 fl. solvinđi în rate lunare anticipative;

2. Cuartir natural în edificiul scolar;

3. Lemnele de lipsă pentru încălzit.

Reflectanții la acest post au ași așterne cererile lor instruite conform legii până la termenul susindicat la oficiul ppresbiteral al tractului Sibiiu.

Având alesul a conduce și cântările liturgice, se așteptă prezentarea concurenților în vre-o Duminecă séu sərbătore în biserică, spre ași documenta aptitudinea în cântări.

Sadu, din ședința comitetului parochial, ținută în 15 Iuniu 1897.

Ioan Popovici, Dimetrie Hêuș,
paroch-presedinte. notar ad hoc.

Nr. 623/897.

Vidi.

Ioan Papiu,
protopresb.

Nr. 383/897.

[139] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor vacante de învățători din conuinele mai jos însemnate, se escrie prin această concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

1. Dobârca, un post cu salar anual de 300 fl.

2. Broșteni, un post cu salar anual de 300 fl.

3. Sângătin, un post cu salar anual de 300 fl., cuartir în edificiul școlii și lemnele necesare pentru foc.

4. Gusu, un post cu salar de 300 fl.

Cererile de concurs, instruite conform normelor în vigoare, să se înainteze subsemnatului oficiu protopresbiteral în termenul deschis.

Merceurea, la 15 Iuliu, 1897.

Oficiul protopresb. gr.-or., al Mercurei în conțelegere cu comitetele parochiale respective.

Ioan Droc,
protopresb.

Nr. 328/897.

[112] 3—3

CONCURS.

Pentru îndeplinirea posturilor învățătoresci gr. or. din comunele mai jos însemnate, se escrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

1. Tilișca, cu salariu anual de 300 fl. din fondul școlii, care se va solvi în rate lunare anticipative, eventual în cuartale; 15 fl. relut de lemne și cuartir natural în edificiul școlii.

2. Topârcea, cu salariu anual de 300 fl., care se va solvi în rate lunare, eventual în cuartale anticipative și cuartir natural.

Aleșii învățători sunt datori să țină Dumineca și în sərbători strana în biserică și să se îngrijescă dimpreună cu ceialalți învățători de cultivarea grădinei școlare.

Reflectanții la susnumitele posturi învățătoresci săși înainteze cererile lor concursuale, instruite conform legilor în vigoare, subsemnatului oficiu în termenul deschis.

Seliște, 2 Iuliu 1897.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Seliștei în conțelegere cu oficiile parochiale concernente.

Dr. Nicolau Maier,
protopresbiter.

Nr. 33/897 Com. par.

[132] 3—3

CONCURS.

Pentru întregirea alor două posturi învățătoresci la școlă greco-orientală din Ploplaca, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreună cu fiecare din aceste două posturi sunt:

1. Salarul anual de 300 fl. v. a.

2. Relut de cuartir 15 fl. v. a.

3. Relut de lemne 25 fl. v. a. solviți din cassa bisericeii în rate cuartale anticipative.

Cei cari vor fi aleși sunt datori a ține Dumineca și sərbătore strana în biserică și a cânta cu copiii la sânta liturgie.

Cei cu cunoscințe musicale vor fi preferiți.

Doritorii de a ocupa posturile acestea sunt poțuți a se presenta înainte de alegere séu în vre-o Duminecă séu sərbătore spre ași arăta dexteritatea în cântări și tipic, ér concursele instruite conform legilor din vigoare au de a le înainta oficiului protopresbiteral gr. or. din Sibiiu.

Purtarea agendelor direcțiunei școlare, remunerată special cu 50 fl. ./., precum și instrucția în școlă de repetițiune și în cea de pomărit, ca și cântarea în cele 2 străni bisericesci, se va împărți prin comitetul parochial în conțelegere cu corpul didactic — la începutul anului școlastic — între toți 4 învățătorii.

Din ședința comitetului parochial gr. or. din Ploplaca, ținută în 13 Iuliu 1897 st. v.

Coman Baca, Pantilimon Tanasie,
presedinte. notar.

Nr 650/897

Vêđut și aflat în ordine.

Sibiiu, 28 Iuliu 1897.

Ioan Papiu,
protopresb.